

رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی
دوره ۵، شماره ۱۹، زمستان ۱۳۹۶
ص ص : ۹۵-۱۰۹

تدوین مدل شایستگی مدیران اداره کل ورزش و جوانان استان اصفهان (یک مطالعه موردی)

زهره موسوی^{*} - محمد سلطان حسینی^۲

۱. استادیار گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران ۲. دانشیار گروه مدیریت ورزشی،
دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران
(تاریخ دریافت : ۰۳ / ۱۰ / ۱۳۹۵ ، تاریخ تصویب : ۰۴ / ۰۶ / ۱۳۹۶)

چکیده

این پژوهش با هدف تدوین مدل شایستگی برای مدیران اداره کل ورزش و جوانان استان اصفهان انجام گرفت. جامعه آماری تحقیق، مدیران اداره کل ورزش و جوانان استان اصفهان بودند (۸۲ نفر) و برای شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های شایستگی مدیران مذکور، مصاحبه‌هایی نیمه‌ساختاریافته با مدیران برتر اداره انجام گرفت و پس از تحلیل محتوای مصاحبه‌ها و بهره‌گیری از نظر خبرگان، مدل جامع شایستگی مدیران استخراج و تأیید شد. چارچوب تفصیلی شایستگی‌های مدیران مذکور در سه بعد (دانش و آگاهی، مهارت و توانایی، ویژگی‌های شخصی)، در قالب هفت مؤلفه و سی و پنج شاخص تأیید شد و تعاریف هر یک از شاخص‌ها براساس ادبیات علمی تدوین و همه مورد تأیید خبرگان قرار گرفت. در مورد چارچوب تفصیلی شایستگی‌های مدیران اداره کل ورزش و جوانان استان اصفهان باید گفت که مدل ارائه شده شامل شایستگی‌های تمامی ابعاد دانش، آگاهی‌ها، مهارت-توانایی و مشخصه‌های فردی و نشان‌دهنده جامعیت مدل است.

واژه‌های کلیدی

دانش و آگاهی، مدل شایستگی، مدیران ورزشی، مهارت و توانایی، ویژگی‌های شخصی.

مقدمه

ضروری است. به همین دلیل سازمان‌های متعدد در حال به کارگیری و پیاده‌سازی چارچوب و مدل‌های شایستگی^۲ هستند. شایستگی از مهم‌ترین ایده‌های جدیداً مطرح شده در مدیریت منابع انسانی است که به خصوص تحت تأثیر رقابت شدید و تغییرات فناوری در سازمان‌ها مطرح شده است. بعد از مقاله مهم لاولر^۳ (۱۹۹۴) که اوی سیر تحولی سازمان‌ها، از سازمان‌های براساس تحلیل شغل به سازمان‌های براساس شایستگی را بررسی کرد، اهمیت شایستگی در سازمان‌ها بسیار گسترش یافت، به‌طوری‌که تعداد وسیعی از سازمان‌ها، به «رویکرد مدیریت منابع انسانی مبتنی بر شایستگی»^۴ روی آوردند (۱۸). بویاتزیس^۵ (۱۹۸۲)، اذعان می‌کند شایستگی‌ها، ویژگی‌هایی هستند که با عملکرد برتر و اثربخش در یک شغل مرتبط‌اند؛ بدان معنا که شواهد نشان می‌دهد دارا بودن یک خصوصیت به عملکرد برتر و اثربخش در یک شغل منجر می‌شود و یک رابطه تجربی بین خصوصیت به‌عنوان یک متغیر مستقل و عملکرد شغلی به‌عنوان یک متغیر وابسته وجود دارد (۱۱). نکته مهم در مورد شایستگی‌ها این است که همه شایستگی‌ها از یک نوع و از یک جنس نیستند و همین مسئله موجب شده است که صاحب‌نظران ابعاد مختلفی برای شایستگی‌ها در نظر بگیرند. از جمله لاولر (۱۹۹۴)، جکسون و شولر^۶ (۲۰۰۲) و ویتالا^۷ (۲۰۰۵)، شایستگی‌ها را به‌عنوان دانش، مهارت و توانایی‌هایی محسوب کرده‌اند که شخص برای انجام مؤثر یک شغل به آن نیاز دارد (۲۱، ۱۸، ۱۵). شایستگی‌ها توانمندسازنده، زیرا در انجام مسئولیت‌ها و وظایف شغلی فرد را یاری می‌کنند. فرد شایسته، معمولاً می‌تواند نتایج

توسعه ورزش و تربیت بدنی بخش مهمی از توسعه اقتصادی- اجتماعی در هر جامعه‌ای است و ارائه راهکارهای راهبردی در بخش‌های مختلف آن اهمیت خاصی دارد. دستاوردها و پیام‌های توسعه ورزش دایره‌ای گسترده دارد و موجب رونق اقتصادی و شکوفایی اجتماعی می‌شود. بر این مبنای پیروزی پیوسته ملت‌ها در عرصه رقابت‌های ورزشی، موضوعی اساسی است. اداره کل ورزش و جوانان استان به‌عنوان متولی ورزش در راستای دستیابی به اهداف کلان ورزشی خود شامل ارتقای سطح سلامتی و نشاط اجتماعی (خروجی ورزش همگانی)، ترویج ارزش‌های اسلامی ایرانی در جامعه ورزش (امور فرهنگی)، ارتقای عزت و اقتدار ملی (خروجی ورزش قهرمانی)، توسعه زیرساخت‌ها و کمک به صنعت ورزش، نیازمند برخورداری و تربیت نیروی انسانی شایسته و توانمند به‌ویژه در سطوح مدیریتی است. اما مشاغل مدیریتی نوعاً پیچیده بوده و انجام موفقیت‌آمیز و اثربخش آن در سازمان، نیازمند مجموعه‌ای از شایستگی‌ها، مهارت‌ها، توانایی‌ها و ویژگی‌های خاص است (۸، ۹). صاحب‌نظران بسیاری معتقد‌ند گزینش و توسعه مدیران شایسته از مهم‌ترین و حساس‌ترین مسائل در فرایند کار هر سازمانی خواهد بود. به‌زعم سیو^۸ (۱۹۹۸)، امروزه سازمان‌ها با شکاف‌های شایستگی، به‌خصوص در سطوح مدیریتی مواجه‌اند. منظور از شکاف شایستگی فاصله بین شایستگی‌های شاغل و شایستگی‌های مورد نیاز شغل (پست مدیریتی) است. به عبارتی افرادی مشاغلی را احرار کرده‌اند که از سطح مطلوب شایستگی‌های مورد نیاز شغل برخوردار نیستند (۱۹). از این‌رو برای سازمان‌ها پیش از هر گونه اقدامی در مدیریت منابع انسانی، تعریف و تبیین شایستگی‌های مورد نیاز مشاغل (به‌ویژه مشاغل مدیریتی)

2. Competency Model

3. Lawler

4. Competency - based HRM practices

5. Boyatzis

6. Jackson & Schuler

7. Viitala

1. Siu

گینگ^۱ (۲۰۰۶) مطالعه‌ای را در زمینه شایستگی‌های مدیریتی در یکی از صنایع ایرلنند انجام دادند و به عواملی مانند مهارت‌های تضمیم‌گیری و مهارت‌های حل مسئله رسیدند (۱۴). کی و مونکارز^۲ (۲۰۰۷) دریافتند موفقیت مدیران در پست‌های مدیریتی به شایستگی‌هایی مانند دانش مدیریت مالی، روابط فردی، ارتباطات، رهبری، مدیریت منابع انسانی و دیگر جوانب موقعیتی شغل بستگی دارد (۱۷). برونل^۳ (۲۰۰۸) شایستگی‌های مدیران سطح بالا را به دو بعد تفکیک کرد: مهارت‌ها یا توانایی‌ها و ویژگی‌ها. در بعد مهارت‌ها یا توانایی‌ها، سه شایستگی اصلی به ترتیب اهمیت، رهبری، شنود مؤثر و هدایت کارکنان؛ در بعد ویژگی‌ها، مهمترین شایستگی‌ها شامل صداقت، نگرش مثبت، قابلیت اعتماد، تلاش و پشتکار بودند. همچنین شایستگی مدیریتی را نگرش مثبت، شنود مؤثر، مهارت تخصصی و توانایی‌های مورد نیاز برای رهبری تعیین کرد (۱۳). ژنو-شیان^۴ و همکاران (۲۰۱۱) در پژوهشی با هدف شناسایی شایستگی‌های مدیریتی مدیران عالی و با استفاده از روش‌های تحلیل سلسه مراتبی و تکنیک دلفی فازی به تعیین و سپس اولویت‌بندی شایستگی‌ها پرداخته‌اند. نتایج پژوهش آنها ارائه مدل شایستگی شامل ۱۸ شایستگی در دو بعد اصلی شایستگی‌های عمومی و شایستگی‌های فنی و تخصصی است که در مجموع شامل ۱۰۷ زیر شاخه (شاخص) است (۱۶).

حاج کریمی و همکاران (۱۳۹۰)، در طراحی مدل شایستگی‌های مدیران منابع انسانی بخش دولتی در ایران یک مدل ابتکاری شامل شایستگی‌های هوشی و شایستگی‌های مدیریتی مدیران منابع انسانی را ارائه دادند (۲). رحیمنیا و هوشیار (۱۳۹۲)، در واکاوی ابعاد و

مطلوب را در انجام وظایف شغلی خود به دست آورد. امروزه صاحب‌نظران منابع انسانی بر این باورند که مفهوم شایستگی می‌تواند زبان مشترکی را برای تحلیل موفقیت‌های فردی و تدوین بهتر و کارآمدتر معیارهای کلیدی ارزیابی عملکرد فراهم کند (۱۲). به همین دلیل، سازمان‌ها برای جذب، ارتقا و انتصاب مدیران، مدل‌های شایستگی خاصی برای خود تدوین می‌کنند (۲۰). مدل‌های شایستگی در سال‌های اخیر به طور گسترده‌ای مورد پذیرش سازمان‌ها قرار گرفته است، زیرا اولاً به روشن شدن تفاوت مدیران برجسته و متوسط کمک می‌کند، و این موضوع در محیط رقابت جهانی بسیار مهم است؛ دوم الگوهای شایستگی نسبت به رویکردهای کارمدار (که فقط بر شرح فعالیت‌های کاری متکی است)، فraigیرترند، زیرا دقیقاً آنچه را افراد برای موفقیت نیاز دارند، مشخص می‌کنند. به رغم مطالعات متعدد در زمینه شناسایی شایستگی‌های مدیران و ارائه مدل‌ها و چارچوب‌های مختلف، اغلب آنها به چارچوب منسجم و جامعی از شایستگی‌ها دست نیافرته‌اند. در سال ۲۰۰۱ یک شرکت بزرگ مشاوره روان‌شناسی شغلی تحلیلی از عمدۀ‌ترین مدل‌های شایستگی به منظور تدوین مدلی جامع و عمومی انجام داد و در سال ۲۰۰۲ روایی و اعتبار آن را تأیید کرد. این شایستگی‌ها که به هشت شایستگی بزرگ معروف شدند، شامل هدایت و تصمیم‌گیری، حمایت و همکاری، تعامل و بیان، تحلیل و تفسیر، ابداع و مفهوم‌سازی (مفهوم‌پردازی)، سازماندهی و اجرا، تحول و تطبیق، کارآفرینی و پیاده‌سازی است. در تقسیم‌بندی دیگری، مؤلفه‌های شایستگی مدیران در شش گروه کلی مطرح شده‌اند که عبارت‌اند از: شایستگی‌های فنی، شایستگی‌های مربوط به کسب‌وکار، شایستگی‌های مدیریت دانش، شایستگی‌های رهبری، شایستگی‌های اجتماعی و شایستگی‌های بین‌فردي (۲۰). کونولی و مک

1. Connolly & McGing

2. Kay & Moncarz

3. Brownell

4. Jeou-Shyan

در مجموع چنین برمی‌آید که در دهه گذشته مدل‌های متعددی در زمینه اندازه‌گیری شایستگی‌ها مطرح شده است. این مدل‌ها از نظر اطلاعات گردآوری شده اغلب متفاوت‌اند، برخی از آنها به توانایی‌ها و ویژگی‌های کیفی اشخاص تأکید دارند، درحالی‌که گروه دیگر بر مهارت‌های فنی ویژه شغل متتمركزند. در برخی مدل‌ها تلاش شده با در نظر گرفتن سه عامل نقش‌های شغلی، رفتارهای شغلی و مجموعه دانش، مهارت و توانایی‌ها ترکیبی از شایستگی‌های فردی و زمینه‌های شایستگی شغلی در رویکردی جامع ارائه شود (۳).

با این وصف سازمان‌ها و ادارات ورزشی مانند بیشتر سازمان‌ها و نهادهای دیگر برای بقا و دوام در عرصه رقابت جهانی به جانشین‌پروری، مدیریت استعدادها برای تصدی مشاغل حساس و کلیدی خود نیازمندند. ضرورت افزایش توانمندی مدیران سازمان‌های ورزشی، دلایل مختلفی را برای اتخاذ رویکرد شایستگی در این سازمان‌ها به وجود آورده است. اتخاذ این رویکرد، مستلزم تعریف و شناسایی دقیق شایستگی‌های مدیریت ورزشی است. بدیهی است طراحی مدل‌های شایستگی می‌تواند گامی بسیار مهم در ایجاد بانک اطلاعات مدیران فعلی و آتی، جانشین‌پروری، مدیریت استعداد، ارتقای قابلیت‌ها و بهبود فرایند تصمیم‌گیری در انتصاف مدیران ورزشی با رویکرد ویژه به شایسته‌سالاری محسوب شود تا مسائل ناشی از ضعف‌های مدیریتی در این حوزه برطرف شود. از این‌رو این پژوهش با هدف تدوین مدل شایستگی برای مدیران اداره کل ورزش و جوانان استان اصفهان (یک مطالعه موردی) انجام می‌گیرد.

فرایند طراحی مدل شایستگی:

در این پژوهش طراحی مدل شایستگی مدیران اداره کل ورزش و جوانان استان اصفهان از طریق گام‌های زیر انجام می‌گیرد.

مؤلفه‌های مدل شایستگی‌های مدیران در سیستم بانکی (یک رویکرد کیفی) با استفاده از روش تحلیل محتوا و مصاحبه‌ها، مدل شایستگی برای مدیران ارائه دادند؛ با سه سطح سطح اول متشکل از چهار حوزه کلی فنی، محیطی، مدیریتی و فردی؛ سطح دوم شامل هشت بعد شایستگی: دانش عمومی، دانش تخصصی، بازاریابی، آگاهی از محیط، اداره کردن صحیح شعبه، مدیریت منابع انسانی، درون‌فردی و میان‌فردی؛ سطح سوم از چهل‌دو مؤلفه تخصصی و عملیاتی (۴). عربی (۱۳۹۱) در تحقیقی با هدف شناسایی و ارزیابی شایستگی‌های مدیران واحد آموزش شرکت‌های دولتی شهر مشهد براساس مدل بازخورد ۳۶۰ درجه نشان داد، به ترتیب شایستگی‌های ارتباطات و روابط انسانی، کار گروهی و مشارکت‌پذیری، مدیریت دانش، تصمیم‌گیری، برنامه‌ریزی، توانمندسازی و پرورش کارکنان، توجه به ارزش‌های اخلاقی، اعتماد به نفس، رهبری، خلاقیت، نوآوری و تغییر، مدیریت منابع انسانی و مدیریت عملکرد از بیشترین تأکید برخوردار بودند (۷). احمدی و همکاران (۱۳۹۲) در مطالعه طراحی مدل مفهومی عمومی شاخص‌ها و مؤلفه‌های برنامه‌ریزی نیروی انسانی مبتنی بر شایستگی‌ها تلاش کردند، یک روش اجرایی عمومی برای طراحی مدل مفهومی شایستگی‌های منابع انسانی برای برنامه‌ریزی منابع انسانی سازمان‌های دولتی و تابعه دولت جمهوری اسلامی ایران ارائه دهند. در ارائه مدل شایستگی بر مؤلفه‌های ابعاد ویژگی‌های فردی و دانش و مهارت مدیران تأکید داشتند (۱). زارعی متین و همکاران (۱۳۹۳) نیز برای مدل شایستگی مدیران سازمان‌های فرهنگی کشور، ۳ شایستگی محوری (دانش، مهارت و توانایی و شایستگی‌های فردی)، ۸ شایستگی اصلی و ۳۲ شایستگی فرعی را پیشنهاد داده‌اند (۶).

می‌شود. این فعالیت تا جایی ادامه می‌یابد که نتایج کاملاً مورد تأیید خبرگان قرار گیرد. در روش دلفی افراد لزوماً یکدیگر را نمی‌شناسند. در این تحقیق از روش دلفی استفاده شده است.

پژوهش در دو فاز کلی براساس استراتژی‌های کیفی صاحب‌به با مدیران مذکور و دلفی خبرگان (دو مرحله) انجام گرفته است. در فاز نخست پژوهش، براساس تحلیل محتوای مصاحبه‌های انجام‌گرفته، شایستگی‌های اصلی مدیران ورزشی در سه دسته کلی کدگذاری شدند و در فاز اعتباریابی با بهره‌گیری از دلفی خبرگان اولاً، صحت تفسیرها و طبقه‌بندی انجام‌گرفته با مصاحبه‌شوندگان (مدیران) بررسی شد؛ ثانیاً، با نظرسنجی و مصاحبه ساختاریافته با دیگر خبرگان ورزشی، مدل طراحی شده اصلاح و معتبر شد. در ادامه مراحل انجام پژوهش تشریح می‌شود.

مرحله اول: مصاحبه و گردآوری داده‌های کیفی: به منظور گردآوری داده‌های پژوهش، از مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته استفاده شد. موضوع مصاحبه و برخی از مهم‌ترین سؤالات مصاحبه که به صورت نیمه‌باز طراحی شده بودند، پیش از جلسه مصاحبه در اختیار مدیران برتر و ارشد اداره کل ورزش و جوانان قرار می‌گرفت. جلسات مصاحبه به صورت میانگین حدود ۲ ساعت زمان نیاز داشت و مصاحبه‌ها با اجازه مصاحبه‌شوندگان ضبط و به صورت مستمر، مرور و تحلیل شدند.

در هر جلسه پژوهشگر حدود ۷-۱۰ دقیقه از زمان مصاحبه را به توضیح موضوع و اهمیت و ضرورت آن می‌پرداخت و براساس محورهای اصلی از پیش ارائه شده، با طرح این سؤال که «شایستگی‌های لازم برای مدیریت اثربخش در سازمان‌های ورزشی چیست؟»، جلسه مصاحبه آغاز می‌شد. با طرح این سؤال و آغاز بحث سؤالات متعدد در زمینه چارچوب تعریف شده، به اقتضای مباحث، طراحی

گام اول: پیشینه تحقیق: انواع مدل‌های شایستگی موجود در این حوزه مطالعه و تفاوت‌ها و همپوشانی‌های ابعاد و مؤلفه‌های آنها بررسی و مدل‌هایی که بیشترین فراوانی را در بین سایر مدل‌های موجود دارند، شناسایی و طبقه‌بندی می‌شوند.

گام دوم: اجرای مصاحبه نیمه‌ساختاریافته (به کارگیری روش‌های کیفی) با مدیران برتر اداره کل و مدیران ارشد شهرستان‌های استان اصفهان با درنظر گرفتن چشم‌انداز و اهداف کلان سازمان.

گام سوم: طبقه‌بندی شایستگی‌ها براساس نتایج مصاحبه‌های مدیران با تلفیق نتایج بررسی متون و تحلیل اسناد مرتبط.

گام چهارم: ارائه دستاوردهای گام قبلی در اختیار خبرگان و نظرخواهی از آنها با بهره‌گیری از تکنیک دلفی برای اعتباریابی شایستگی‌های استخراج شده.

در گام نهایی: شایستگی‌های شناسایی و تأیید شده مورد نیاز مدیران اداره کل ورزش و جوانان استان اصفهان در قالب مدل نهایی ارائه و طراحی می‌شود.

روش تحقیق

در این پژوهش به تناسب هدف و مراحل انجام تحقیق از روش‌های گوناگون بهره گرفته شد. سه روش عمده به کارگرفته شده در این تحقیق عبارت‌اند از: مصاحبه اکتشافی و عمیق با مدیران برای طراحی مدل مفهومی، روش مطالعه اسناد برای گردآوری اطلاعات از منابع گوناگون و روش دلفی برای دریافت دیدگاه‌ها و تأیید خبرگان. در روش دلفی خبرگان موضوع مورد تحقیق از سوی محقق انتخاب می‌شوند و نظرهای آنان طی پرسشنامه دریافت، طبقه‌بندی و در تحقیق تأثیر داده می‌شود. محقق در قالب پرسشنامه‌ای دیگر مجدداً نظرهای آنان را از دستاوردهای جدید تحقیق جویا

۳. مدیران شایسته و اثربخش در این اداره کل چه ویژگی‌های فردی دارند؟

مرحله دوم: تحلیل محتوای مصاحبه‌ها: با توجه به اینکه پژوهش دارای رویکردی کیفی است و مصاحبه روش اصلی گردآوری داده‌های تحقیق است، برای تحلیل داده‌های گردآوری شده از مصاحبه‌های انجام گرفته در این فرایند، به داده‌هایی که مشابه یکدیگر بودند، مفاهیمی متناسب اختصاص داده شد. پس از بررسی داده‌ها، هر یک از این مفاهیم با یکدیگر مقایسه شدند تا شباهت‌ها و تفاوت‌هایشان مشخص شود. این کار به منظور تشکیل چارچوب شایستگی‌های اصلی صورت پذیرفت.

به طور مثال در حوزه فردی دو بعد درون‌فردی و میان فردی شایان توجه بود. در خصوص بعد درون‌فردی، مصاحبه‌شوندگان به شایستگی‌های زیر اشاره داشتند: برخورداری از اعتقادات قوی، فن بیان، صداقت، عدالت، صبوری، تعهد، علاقه به کار، اعتماد به نفس، انعطاف‌پذیری، دقیق و سرعت، تیزهوشی، پشتکار، رازداری، نظم و آراستگی. بعد میان‌فردی به روابط اجتماعی مدیر مرتبط می‌شد. در این خصوص یکی از شایستگی‌هایی که برای مدیر اداره حائز اهمیت است، شایستگی برقراری ارتباطات مؤثر است، چراکه مدیر در طول روز با مراجعان متعددی در ارتباط است و هر یک از این برخوردها می‌تواند به صورت بالقوه به ارتقای اثربخشی عملکرد مدیریت منجر شود. از سوی دیگر، مدیر باید با کارکنان خود نیز ارتباط نزدیک برقرار کند تا بتواند آنها را رهبری کند و هم از حمایت‌های آنها در شرایط دشوار بهره گیرد. اکثریت قریب به اتفاق مصاحبه‌شوندگان بر روی این مؤلفه تأکید بسیاری داشتند. دو مؤلفه مذکور با مدیران بالادست و مردمداری نیز شایستگی‌هایی هستند که تعدادی از مصاحبه‌شوندگان بر آن تأکید داشتند. در تحلیل محتوای مصاحبه‌ها بیش از دویست و پیشگی برای

و مطرح می‌شد. در هر جلسه مصاحبه ۳ تا ۵ نفر از خبرگان و مدیران اداره کل ورزش و جوانان استان مشارکت داشتند. طراحی مدل و برچسبزنی‌ها با نظرارت مشارکت‌کنندگان انجام می‌گرفت. مصاحبه با تعدادی از مدیران به‌سبب محدودیت زمانی موجود و فشردگی برنامه آنها با تعداد بیشتری (۵ تا ۷ نفر) در یک جلسه انجام گرفت (بهمنظور کسب توافق آرا، در هر جلسه مجموع اعضا به طور فرد انتخاب می‌شدند).

در این تحقیق با ۱۲ نفر از مدیران مصاحبه به عمل آمد. در روش تحقیق کیفی، حجم نمونه با توجه به اشباع نظری در نظر گرفته می‌شود، یعنی در هر زمان که محقق احساس کند از لحاظ اطلاعات به حد اشباع رسیده و داده‌های دیگر نتایج قبلی داده‌های پیشین را تکرار می‌کند، پژوهشگر می‌تواند نمونه‌گیری خود را متوقف سازد. سپس با بررسی دقیق مطالعات انجام گرفته در حوزه شایستگی و مطالعه ابعاد و مؤلفه‌های هر یک از مدل‌های ارائه شده، سه بعد اصلی شایستگی (دانش و آگاهی، مهارت یا توانایی و ویژگی‌های فردی) شناسایی شدند (شکل ۱) که محورهای مصاحبه را تشکیل دادند، به طوری که پس از پرسش اصلی، از شرکت‌کنندگان خواسته می‌شد در پاسخ‌هایشان سه بعد اصلی شایستگی را مدنظر قرار دهند. ولی تعداد اندکی از پاسخ‌دهندگان نیز تمایل داشتند به طور کلی به پرسش اصلی پاسخ دهنند. مدت زمان انجام مصاحبه به‌طور متوسط ۴۵ دقیقه برای هر نفر در نظر گرفته شد.

مهتمم‌ترین سوالات مطرح شده در جلسه مصاحبه به شرح ذیل بود، به نظر شما:

۱. مدیران شایسته و اثربخش در اداره کل ورزش و جوانان استان اصفهان چه ویژگی‌هایی دارند؟
۲. مدیران شایسته و اثربخش در این اداره کل چه دانش، مهارت یا توانایی‌هایی دارند؟

مدیران به دست آمد که به دقت تحلیل شدند. نتایج تحلیل، ادغام موارد مشابه، طبقه‌بندی و گروه‌بندی ویژگی‌ها بود. سپس مدل شایستگی مدیران در سه سطح، ۱۱ مؤلفه و ۵۱ شاخص در قالب مدل اولیه ارائه شد.

مرحله سوم: صحه‌گذاری و اعتباریابی مدل تهیه شده از نظر خبرگان: در این مرحله برای دریافت دیدگاه‌ها و تأیید خبرگان، ابتدا برای صحه‌گذاری بر داده‌های حاصله فهرست شایستگی‌های مستخرج از مراحل قبلی و طبقه‌بندی آنها (مدل اولیه تحقیق) از سوی محقق برای خبرگان ارسال شد و نظرهای آنان به طور کتبی دریافت شد، و نظرهای اصلاحی آنها در خصوص مؤلفه‌ها یا شاخص‌های شایستگی و طبقه‌بندی آنها در تدوین مدل تأثیر داده شد و محقق در مرحله بعد برای اعتباریابی نتایج در قالب پرسشنامه مدل اصلاح شده را باز دیگر برای خبرگان ارسال و نظرهای آنان را از دستاوردهای جدید تحقیق جویا می‌شد. این فعالیت تا وقتی ادامه داشت که نتایج کاملاً مورد تأیید خبرگان قرار گیرد.

نتایج و یافته‌های تحقیق

چارچوب تفصیلی شایستگی‌های مدیران اداره کل ورزش و جوانان استان اصفهان در سه بعد محوری (دانش و آگاهی، مهارت و توانایی و ویژگی‌های شخصی)، ۷ مؤلفه اصلی و ۳۵ شاخص (شااستگی فرعی) مورد تأیید خبرگان واقع شد و تعاریف هر یک از شاخص‌ها براساس ادبیات علمی تدوین و پس از تأیید خبرگان در جداول ۲، ۳ و ۴ به شرح زیر است.

براساس یافته‌های جدول ۱ شایستگی مدیران اداره کل ورزش و جوانان استان اصفهان در سه بعد محوری، ۷ مؤلفه اصلی و ۳۵ شاخص از طرف خبرگان مورد تأیید نهایی قرار گرفت.

جدول ۱. چارچوب ابعاد، مؤلفه‌ها و شاخص‌های اصلی شایستگی مدیران اداره کل ورزش و جوانان استان اصفهان

ابعاد شایستگی ها	شاخص‌های شایستگی	مؤلفه‌های شایستگی
دانش و آگاهی های پیرامونی	آگاهی از روندهای بین‌المللی آگاهی از روندهای ملی	دانش و آگاهی های پیرامونی
دانش و آگاهی های سازمانی	دانش و آگاهی های درون‌سازمانی دانش و آگاهی های شغلی	دانش و آگاهی های سازمانی
دانش و آگاهی های ادراکی	تفکر استراتژیک و راهبردی تفکر تحلیلی تفکر خلاق تصمیم‌گیری نوآوری و تغییر	دانش و آگاهی های ادراکی
مهارت و توانایی ها	توسعه روابط مؤثر کار تیمی (مشارکت‌پذیری) شبکه‌سازی (تعاملات سازمانی) توان مذاکره (متقداعدسانی) مدیریت تعارض همکاری، هماهنگی و هم‌افزایی مدیریت افراد پاسخگویی و حفظ حقوق شهروندی	مهارت‌های انسانی و ارتباطی
مهارت‌های فنی و اجرایی	برنامه‌ریزی و هدف‌گذاری سازماندهی و تفویض اختیار مؤثر مدیریت منابع و سرمایه‌ها مدیریت عملکرد نتیجه‌گرایی مرجی‌گری	مهارت‌های فنی و اجرایی
مشخصه‌های فردی	خودآگاهی خود مدیریتی تأثیرگذاری بر دیگران هوشمندی خودانگیزشی مسئولیت‌پذیری خودکارآمدی امید و خوش‌بینی سازگاری و انعطاف‌پذیری	ویژگی‌های شخصی
تعهد ایمانی	شناخت دین عمل به دین الگوی اخلاقی	تعهد ایمانی

جدول ۲. چارچوب تفصیلی شایستگی‌های مدیران اداره کل ورزش و جوانان استان اصفهان، تعریف شاخص‌ها به تفکیک ابعاد و مؤلفه‌های آنها

بعد شایستگی	مؤلفه‌های شایستگی	شاخص‌های شایستگی	تعریف شاخص‌های شایستگی مدیران اداره کل ورزش و جوانان استان اصفهان
دانش و آگاهی های پیرامونی	دانش و آگاهی های ملی	آگاهی از روندهای بین‌المللی	شناخت و درک شرایط بین‌المللی و روندهای سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و تأثیر آنها بر فرایندهای تصمیم‌گیری در حوزه‌های ورزش و جوانان و درک اثرات فناوری نوین بر عملیات مرتبط با حوزه.
دانش و آگاهی های پیرامونی	دانش و آگاهی های ملی	آگاهی از روندهای ملی	آگاهی از نظام انتقادی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جامعه، آشنایی با چشم‌اندازها و رسالت کشور، شناخت و تحلیل و درک وظایف سازمان‌های مرتبط، تبیین جایگاه بخشی در تحقق شاخص‌های توسعه‌ای، فرایندهای تصمیم‌گیری و خط‌منشی‌گذاری عمومی، قدرت تحلیل اثرات تعاملات سیاسی-اجتماعی در حوزه ورزش و جوانان.

ادامه جدول ۲. چارچوب تفصیلی شایستگی های مدیران اداره کل ورزش و جوانان استان اصفهان، تعریف شاخصها به تفکیک ابعاد و مؤلفه های آنها

شاپیستگی	بعد شایستگی	مؤلفه های شایستگی	شاخص های شایستگی	تعریف شاخص های شایستگی مدیران اداره کل ورزش و جوانان استان اصفهان
دانش و آگاهی های آگاهی های سازمانی	دانش و آگاهی های آگاهی های شغلی	دانش و آگاهی های درون سازمانی	دانش و آگاهی های اجتماعی و اقتصادی بر تحقق مأموریت ها و اهداف سازمان، شناخت قوت ها و ضعف ها، فرست ها و تهدید ها در حوزه ورزش و جوانان استان اصفهان.	شناخت و درک کارکرد دستگاه و سازمان ورزش و جوانان، ساختار و فرهنگ سازمانی آن و همچنین تأثیر عوامل سیاسی، اجتماعی و اقتصادی بر تحقق مأموریت ها و اهداف سازمان، شناخت قوت ها و ضعف ها، فرست ها و تهدید ها در حوزه ورزش و جوانان استان اصفهان.
دانش و آگاهی های سازمانی	دانش و آگاهی های شغلی	دانش و آگاهی های اجتماعی	دانش و آگاهی های اجتماعی و اقتصادی بر تحقق مأموریت ها و اهداف سازمان، شناخت قوت ها و ضعف ها، فرست ها و تهدید ها در حوزه ورزش و جوانان استان اصفهان.	شناخت و درک مسائل تخصصی و حرفة ای در حوزه کاری و نقش آن در خروجی ها و هدایت مدیریت برای بهبود شاخص های عملکردی در حوزه ورزش و جوانان استان اصفهان.
مهارت و توانایی ها	ادراکی	تفکر استراتژیک و راهبردی	تفکر خلاق	تمایل به دیدن چشم اندازها و افق های دور (آینده نگری)، توانایی تفکر راهبردی و بلندمدت جهت ایجاد و تبیین اهداف استراتژیک و راهبردهای سازمانی به صورت مرتبط و هم افزار و درجه تحقیق نیازهای دستگاه و سازمان با توجه به چشم انداز.
مهارت و توانایی ها	ادراکی	تفکر تحلیلی	تفصیل، ایجاد ارتباط و تحلیل یکپارچه اطلاعات به منظور ارزیابی منطقی موقعیت ها با استفاده از منطق استقرایی و استنتاجی، برای استنباط موضوعات مرتبط با حوزه مأموریت.	تفصیل، ایجاد ارتباط و تحلیل یکپارچه اطلاعات به منظور ارزیابی منطقی موقعیت ها با استفاده از منطق استقرایی و استنتاجی، برای استنباط موضوعات مرتبط با حوزه مأموریت.
مهارت و توانایی ها	ادراکی	تفکر استراتژیک و راهبردی	تفکر خلاق	به زیر سؤال بردن رویکردهای متدال و کشف جایگزین ها و پاسخ به چالش ها، همراه با به کار گیری راهکارهای خلاقانه، شهودی و دیدگاه های جدید.
مهارت و توانایی ها	ادراکی	تصمیم گیری	تفکر خلاق	مقایسه داده ها از منابع گوناگون و استفاده از رویکردهای کارا به منظور انتخاب مجموعه ای از اقدامات یا ایجاد راهکارهای مناسب که با واقعیت ها، محدودیت ها و نتایج محتمل سازگاری داشته باشد.
نوآوری و تغییر				استقبال از تغییر و آغازگری و تسهیل تأثیر آن بر افراد، بخش ها و سازمان از طریق ایجاد یک استراتژی تغییر پایدار و فراهم آوردن جوی مثبت و خوش بینانه برای تغییر و رفع موانع موقفيت.
مهارت و توانایی ها	ادراکی	تفکر استراتژیک و راهبردی	تفکر خلاق	تمایل به دیدن چشم اندازها و افق های دور (آینده نگری)، توانایی تفکر راهبردی و بلندمدت جهت ایجاد و تبیین اهداف استراتژیک و راهبردهای سازمانی به صورت مرتبط و هم افزار و درجه تحقیق نیازهای دستگاه و سازمان با توجه به چشم انداز.
نوآوری و تغییر				تفصیل، ایجاد ارتباط و تحلیل یکپارچه اطلاعات به منظور ارزیابی منطقی موقعیت ها با استفاده از منطق استقرایی و استنتاجی، برای استنباط موضوعات مرتبط با حوزه مأموریت.
مهارت و توانایی ها	ادراکی	تفکر خلاق	تفکر خلاق	به زیر سؤال بردن رویکردهای متدال و کشف جایگزین ها و پاسخ به چالش ها، همراه با به کار گیری راهکارهای خلاقانه، شهودی و دیدگاه های جدید.
نوآوری و تغییر				مقایسه داده ها از منابع گوناگون و استفاده از رویکردهای کارا به منظور انتخاب مجموعه ای از اقدامات یا ایجاد راهکارهای مناسب که با واقعیت ها، محدودیت ها و نتایج محتمل سازگاری داشته باشد.
نوآوری و تغییر				استقبال از تغییر و آغازگری و تسهیل تأثیر آن بر افراد، بخش ها و سازمان از طریق ایجاد یک استراتژی تغییر پایدار و فراهم آوردن جوی مثبت و خوش بینانه برای تغییر و رفع موانع موقفيت.
مهارت های انسانی و ارتباطی	توسعه روابط مؤثر	ایجاد و نگهداری روابط سالم و بهره مندی از هوش عاطفی و هیجانی و ایجاد فضای مؤثر کاری بین خود و دیگران که از طریق ایجاد اعتماد، همدلی، گوش سپردن به دیگران، انتقال اطلاعات و دانش انجام می گیرد.		ایجاد و نگهداری روابط سالم و بهره مندی از هوش عاطفی و هیجانی و ایجاد فضای مؤثر کاری بین خود و دیگران که از طریق ایجاد اعتماد، همدلی، گوش سپردن به دیگران، انتقال اطلاعات و دانش انجام می گیرد.
کار تیمی (مشارکت پذیری)				ایجاد محیطی مناسب برای انجام کار گروهی، تشکیل و هدایت گروه های کاری گوناگون با استفاده از ابزارهای توانی مدیریتی در جهت تحقق اهداف سازمان. اقدام برای انجام امور در حوزه مسئولیت خود با جلب مشارکت سایرین (کارکنان و ارباب رجوع) و اخذ پیشنهادهای آنان برای بهبود فعالیت ها.

ادامه جدول ۲. چارچوب تفصیلی شایستگی‌های مدیران اداره کل ورزش و جوانان استان اصفهان، تعریف شاخص‌ها به تفکیک ابعاد و مؤلفه‌های آنها

شاخص‌های شایستگی	مؤلفه‌های شایستگی	بعد شایستگی
تعریف شاخص‌های شایستگی مدیران اداره کل ورزش و جوانان استان اصفهان	شاخص‌های شایستگی شبکه‌سازی (تعاملات) سازمانی)	ایجاد، توسعه و حفظ ارتباطات، روابط و پیوندهای داخلی و خارجی به منظور تسهیل دستیابی به اهداف سازمانی و مأموریت‌های برخاسته از چشم‌انداز و راهبردها.
مهارت‌های مورد نیاز برای ایجاد مذاکره موفق و کسب توافق و ایجاد اطمینان‌بخشی و دستیابی به این تضمین که توافق حاصل از مذاکره اهداف مورد نظر سازمانی را تأمین می‌کند.	توان مذاکره (مناقушسازی)	
توانایی تعریف منابع ایجاد تعارض بین خود و دیگران و گام برداشتن در جهت غلبه بر ناهمانگی‌ها با تمرکز بر روی حل مسائل.	مدیریت تعارض	
توانایی برقراری رابطه مبتنی بر احترام و درک متقابل با افراد مختلف و برقراری ارتباط متقابل بین اجزای مختلف کار و ایجاد همکاری‌های سازمانی و هماهنگی با حوزه‌های گوناگون داخل سازمان و خارج سازمان.	مهارت‌های همکاری، هماهنگی و هم‌افزایی	مهارت و انسانی و توانایی‌ها
توان ارزیابی فعالیت‌های افراد تحت سپرپستی خود، ارائه بازخوردهای رفتاری و عملکردی سازنده به آنها با هدف نظارت مؤثر است و مناسب با عملکرد از ابزار پاداش و تنبیه به صورت مؤثر استفاده می‌کند. همچنین بتواند از همه شایستگی‌های کارکنان خود استفاده مؤثر به عمل آورد و با هر کس مناسب با شرایط، مدیریت مفیدی را اعمال کند.	مدیریت افراد	
تعهد به وظایف و مسئولیت‌های مدیریتی خود به کلیه ذی‌نفعان (جامعه، دولت، شهر و ندان، کارکنان و ارباب‌رخود) و ارائه پاسخ لازم به درخواست آنها و راهنمایی و همراهی با آنان، آمادگی کامل برای ارائه خدمات و درک و توجه به نیازهای آنان در عملکردهای سازمانی و کسب رضایت ارباب‌رخود در ارائه خدمات باکیفیت.	توانایی پاسخگویی و حفظ حقوق شهر و ندان	
ارائه روشی منظم و مدون، برای تعیین فعالیت‌های اثربخش در به انجام رساندن مأموریت‌ها و مسئولیت‌های محوله به حوزه مدیریت براساس چشم‌انداز کلان و برنامه راهبردی سازمان و برخورداری از توانایی لازم به منظور تعریف اهداف مشخص، شفاف، قابل اندازه‌گیری، قابل حصول، واقعی و معین در محدوده زمانی مناسب.	برنامه‌ریزی و هدف‌گذاری	
مهارت لازم برای شناخت فرایندهای کاری و سازمانی و وظایف شغلی و تشخیص اهمیت و اولویت آنها را دارد و براساس توانمندی افراد به تقسیم‌کار و تفویض اختیار میان افراد و واحدهای سازمانی و گروه‌های کاری و ایجاد ارتباط میان آنان، به منظور کسب اهداف سازمانی.	سازماندهی و تفویض اختیار مؤثر	
فرایند به کارگیری مؤثر و کارآمد منابع مادی، اطلاعات و دانش سازمانی و اعمال مدیریت کارا، از طریق تخصیص و مصرف مدیرانه، منابع، امکانات و تجهیزات و بهره‌برداری مطلوب از سرمایه‌های فکری سازمان.	مدیریت منابع و سرمایه‌ها	مهارت‌های فنی و اجرایی توانایی‌ها
با در نظر گرفتن راهبردهای سازمانی از طریق تعیین شاخص‌ها و معیارهای عملکردی و اندازه‌گیری آنها امکان نظرات، کنترل و قضاوت در خصوص عملکرد افراد، واحدها و سازمان را بهطور کمی و کیفی فراهم می‌شود، بهنحوی که گزارش‌های عملکردی به سرعت و سهولت قابل دستیابی و مکانیزم‌های بهبود عملکرد به طور مستمر طراحی و اجرا می‌شود.	مدیریت عملکرد	
از تفکر اجرایی و تمرکز تلاش‌های شخصی برای کسب نتایج بهره‌ور و مناسب با اهداف سازمانی برخوردار است.	نتیجه‌گرایی	
توانایی توسعه یا افزایش قابلیت‌ها برای بهبود مستمر عملکرد و ایفای نقش و مسئولیتی که افراد در سازمان بر عهده دارند، از طریق ایجاد و تقویت شرایط حمایت‌کننده، شرکت در برنامه‌های آموزشی - پژوهشی، تفویض اختیار و مسئولیت به همکاران با هدف افزایش عملکرد و به حداقل رساندن توانایی‌های بالقوه و رشد حرفاء افراد تحت سپرپستی.	مریبی‌گری	

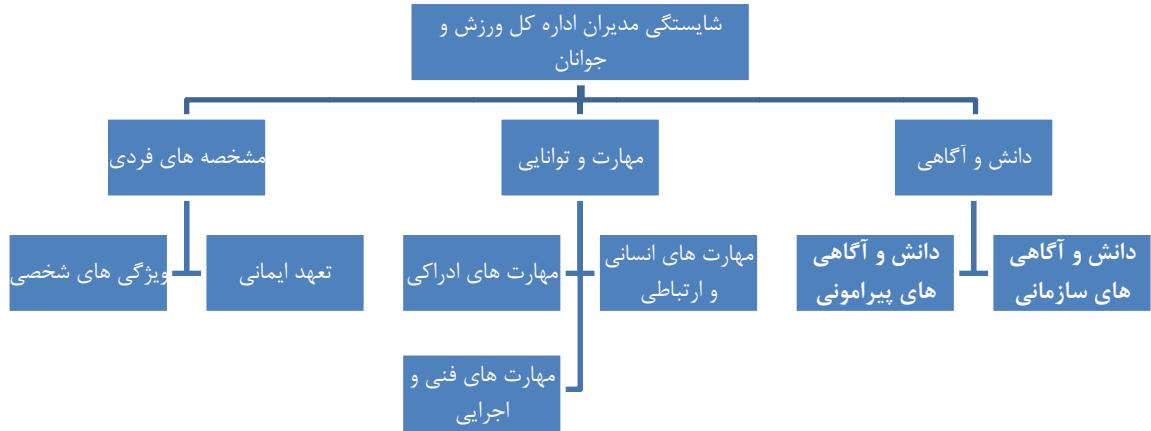
ادامه جدول ۲. چارچوب تفصیلی شایستگی‌های مدیران اداره کل ورزش و جوانان استان اصفهان، تعریف شاخص‌ها به تفکیک ابعاد و مؤلفه‌های آنها

شاخص‌های شایستگی	مؤلفه‌های شایستگی	بعد شایستگی	
تعریف شاخص‌های شایستگی مدیران اداره کل ورزش و جوانان استان اصفهان	شاخص‌های شایستگی	آگاهی	
آگاهی از ارزش‌های شخصی، سبک روابط بین‌فردی، نقاط قوت و ضعف و عواطف شخصی و درک تأثیر آن بر روابط با دیگران.	خودآگاهی	مدیریت مؤثر زندگی شخصی، عواطف و هیجان‌ها، منابع و زمان خود بهمنظور اطمینان از اینکه کارها بهصورت کارا و مؤثر به اتمام می‌رسد. حفظ آرماش و متانت در شرایط دشوار و پیش‌بینی ناپذیر، تلاش برای بررسی و حل مسائل با شکیبایی کامل و برخورداری از توانایی تحمل فشار و استرس در شرایط گوناگون.	خودمدیریتی
قابلیت اثرگذاری بر افکار، احساسات و نگرش دیگران (از راه ترغیب، اقناع، انگیزش و مذاکره) و هدایت رفتار دیگران و ایجاد و توسعه پایگاه قدرت در راستای تحقق مأموریت و اهداف سازمانی.	تأثیرگذاری بر دیگران	توانایی درک و تحلیل روندهای محیطی و شناخت موقعیت‌های موجود در محیط و بهره‌گیری از آنها بهمنظور کسب نتایج برتر سازمانی.	هوشمندی
از توان جسمی و انرژی برای فعالیت‌های اجرایی برخوردار است و انگیزه درونی لازم و کافی را نیز برای تلاش جهت فراتر رفتن از متوسط عملکرد در خود احساس می‌کند.	خودانگیزشی	ویژگی‌های شخصی	از توان جسمی و انرژی برای فعالیت‌های اجرایی برخوردار است و انگیزه درونی لازم و کافی را نیز برای تلاش جهت فراتر رفتن از متوسط عملکرد در خود احساس می‌کند.
پذیرفتن مسئولیت در مقابل تصمیم‌ها و اقدام‌های خود و نتایج آن در سازمان، جامعه و حتی برای خود.	مسئولیت‌پذیری	مشخصه‌های فردی	باور خود و اعتقاد به نفس، ایمان به توانایی‌های ذاتی و استعدادهای فطری خوبیش و اطمینان از پیشرفت مستمر در افزایش دانش و مهارت‌ها، رویکردها و درگیر شدن در تجربیات و چالش‌های جدید.
داشتن نگرش مثبت به مسائل سازمانی، شغلی و اجتماعی، امیدواری به نقش خود در حل مسائل آتی و بهبود عملکرد و تعالی سازمان.	امید و خوشبینی		داشتن نگرش مثبت به مسائل سازمانی، شغلی و اجتماعی، امیدواری به نقش خود در حل مسائل آتی و بهبود عملکرد و تعالی سازمان.
تنظیم رفتارها برای کار کردن بهطور مؤثر و کارامد در موقعیت‌های متغیر و محیط‌ها و فرهنگ‌های گوناگون و با افراد مختلف و تیم‌های مدیریتی برای حداکثر استفاده از منابع و توانمندی‌های موجود سازمان.	سازگاری و انعطاف‌پذیری		تنظيم رفتارها برای کار کردن بهطور مؤثر و کارامد در موقعیت‌های متغیر و محیط‌ها و فرهنگ‌های گوناگون و با افراد مختلف و تیم‌های مدیریتی برای حداکثر استفاده از منابع و توانمندی‌های موجود سازمان.
آگاهی از این مطلب که فرد تا چه حد از اصول، فروع و آموزه‌های دینی و شرعی خود آگاه.	شناخت دین		آگاهی از این مطلب که فرد تا چه حد از اصول، فروع و آموزه‌های دینی و شرعی خود می‌کند.
آگاهی از این مطلب که ضرورت تعریف و ترویج ارزش‌ها و اصول اخلاقی ناظر بر حرفه مدیریت و حفظ صداقت، راستی و سلامت اداری و قابلیت اجرای این اصول در مراوات درون‌سازمانی و برون‌سازمانی بهصورت یک الگوی اخلاقی.	عمل به دین	تعهد ایمانی	داشتن اعتقاد و پایبندی به ضرورت تعریف و ترویج ارزش‌ها و اصول اخلاقی ناظر بر حرفه مدیریت و حفظ صداقت، راستی و سلامت اداری و قابلیت اجرای این اصول در مراوات درون‌سازمانی و برون‌سازمانی بهصورت یک الگوی اخلاقی.

در سه سطح استخراج شد. سطح اول متشکل از سه بعد کلی زیر است: ابعاد دانش و آگاهی‌ها، مهارت و توانایی‌ها و بعد مشخصه‌های فردی. سطح دوم شامل ۷ مؤلفه اصلی شایستگی (دانش و آگاهی‌های پیرامونی، دانش و آگاهی‌های سازمانی، مهارت‌های ادراکی، مهارت‌های انسانی و ارتباطی، مهارت‌های فنی و اجرایی و ویژگی‌های

جدول ۲ شامل تعریف هر یک از شاخص‌های شایستگی مدیران اداره کل ورزش و جوانان استان اصفهان در ابعاد دانش و آگاهی‌ها، مهارت‌ها و توانایی‌ها و مشخصه‌های فردی و به تفکیک مؤلفه‌های آنها هستند که توسط خبرگان تأیید شده‌اند. بدین ترتیب پس از تحلیل مصاحبه‌ها و تأیید خبرگان مدل شایستگی مدیران

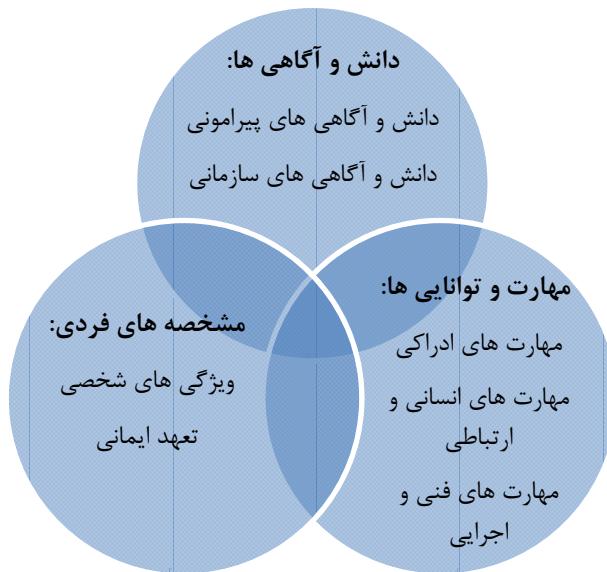
شخصی و تعهد ایمانی) و در نهایت، سطح سوم مدل شامل ۳۵ شاخص فرعی شایستگی مدیران در اداره کل ورزش و جوانان است (شکل ۲).

شکل ۲. مدل جامع شایستگی مدیران اداره کل ورزش و جوانان استان اصفهان

است، آنها می‌توانند در مدل مذکور با یکدیگر در تعامل نیز باشند (شکل ۳).

علاوه بر این براساس نظر خبرگان علاوه بر اینکه درجه اهمیت این ابعاد، مؤلفه‌ها و شاخص‌های آنان متفاوت

شکل ۳. تعامل ابعاد و مؤلفه‌ها در مدل جامع شایستگی مدیران اداره کل ورزش و جوانان استان اصفهان

چارچوب تفصیلی شایستگی‌های مدیران اداره کل ورزش و جوانان استان اصفهان باید گفت که مدل ارائه شده شامل شایستگی‌های تمامی ابعاد دانش و آگاهی‌ها، مهارت-توانایی و ویژگی‌های شخصی و نشان‌دهنده جامعیت مدل است. یافته‌های مدل در خصوص سطوح مؤلفه‌ها و شاخص‌های شایستگی مدیران با یافته‌های ویتالا (۲۰۰۵)، کونولی و مک گینگ (۲۰۰۶)، کی و مونکارز (۲۰۰۷)، برونل (۲۰۰۸)، زنو-شیان و همکاران (۲۰۱۱)، موسوی و همکاران (۱۳۸۹)، عربی (۱۳۹۱) و رحیمنیا و هوشیار (۱۳۹۲) همخوانی دارد (۲۰، ۱۷، ۱۴، ۱۶، ۱۳، ۸، ۷، ۴).

نتایج تحقیقات آنان در واکاوی شایستگی‌های مدیران شامل مقوله‌های دانش، مهارت و ویژگی‌های فردی است که هر یک از این مقوله‌ها خود از مقاهم و سطوح مفهومی متفاوتی (مؤلفه‌ها و شاخص‌ها) تشکیل شده‌اند.

همچنین مدل شایستگی مدیران حاصله چشم‌انداز نوینی را به‌منظور شناسایی مدیران شایسته در ادارات ورزش و جوانان ایجاد کرده است و امکان طراحی و پیاده‌سازی سیستم‌های مدیریت استعداد و جانشین‌پروری را در این سازمان‌ها دارد. مشارکت‌کنندگان در پژوهش علاوه‌بر پوشش شایستگی‌های مطرح شده در پیشینه نظری، دسته‌بندی و طبقه‌بندی نوینی برای فهم شایستگی مدیریتی در سازمان‌های مذکور ارائه کرده‌اند. بی‌شک برنامه‌ریزی بر مبنای شایستگی سبب می‌شود نیروها در جایگاه‌های مناسب‌تری قرار گیرند و برای سازمان مفیدتر باشند. بدیهی است در این صورت بهره‌وری و کارایی سازمان‌ها نیز متناسب با شایستگی‌ها و توانمندی‌های مدیران افزایش می‌یابد.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف تحقیق حاضر ارائه مدل جامع شایستگی مدیران در اداره کل ورزش و جوانان استان اصفهان بود. بررسی پیشینه تحقیق نشان داد شایستگی‌ها الگویی را ارائه می‌کنند که نشان‌دهنده فرد با عملکرد برتر در شغل محوله است و در تقاضاهای محیط کار توسط برخی از افراد به صورت مؤثر و کارآمدی به کار می‌روند، در حالی که بقیه از کاربست مؤثر آنها ناتوان‌اند. نکته مهم در مورد شایستگی‌ها این بود که همه شایستگی‌ها از یک نوع و از یک جنس نبودند و همین مسئله موجب شده است که صاحب‌نظران ابعاد مختلفی برای شایستگی‌ها در نظر گیرند. از جمله لاولر (۱۹۹۴)، جکسون و شولر (۲۰۰۳)، وصالی (۱۳۹۳) و رعنایی و همکاران (۱۳۹۱)، شایستگی‌ها را به عنوان دانش، مهارت و توانایی‌هایی محسوب کرده‌اند که شخص برای انجام مؤثر یک شغل به آنها نیاز دارد و در تعاریف جدیدتر و کامل‌تر، شایستگی‌ها را «دانش، مهارت، توانایی یا ویژگی‌های شخصی مرتبط با عملکرد بالا در یک شغل» مطرح کرده بودند (۱۸، ۱۵، ۱۰، ۵). در این پژوهش برای تدوین مدل شایستگی مدیران مذکور، از مفهوم همین ابعاد در طرح اولیه استفاده شد. البته ابعاد و مؤلفه‌های شایستگی مدیران پس از تحلیل محتوای مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته مدیران برتر اداره مذکور و تأیید خبرگان، در تدوین مدل جامع شایستگی مدیران اداره کل ورزش و جوانان استفاده شد.

چارچوب تفصیلی شایستگی‌های مدیران مذکور در سه بعد (دانش و آگاهی، مهارت و توانایی، ویژگی‌های شخصی)، هفت مؤلفه و سی‌وپنج شاخص تأیید شد و تعاریف هر یک از شاخص‌ها براساس ادبیات علمی تدوین شد و همه مورد تأیید خبرگان قرار گرفت. البته در مورد

منابع و مأخذ

۱. احمدی، علی‌اکبر؛ فاضلی کریما، حامد؛ فقیه، محمدباقر (۱۳۹۲). «طراحی مدل مفهومی عمومی شاخص‌ها و مؤلفه‌های برنامه‌ریزی نیروی انسانی مبتنی بر شایستگی»، *فصلنامه راهبرد*، سال بیست و دوم، ش ۶۶، ص ۱۷۷-۱۴۷.
۲. حاج کریمی، عباسعلی؛ رضائیان، علی؛ هادیزاده، اکرم؛ بنیادی نائینی، علی (۱۳۹۰). «طراحی مدل شایستگی‌های مدیران منابع انسانی بخش دولتی در ایران»، *چشم‌انداز مدیریت دولتی*، ش ۸، ص ۴۳-۲۲.
۳. دیانتی، محمد؛ عرفانی، مریم (۱۳۸۸). «شاپیو، مفاهیم و کاربردها»، *تدبیر*، ش ۲۰۶، ص ۱۹-۱۴.
۴. رحیم‌نیا، فریبرز؛ هوشیار، وجیهه (۱۳۹۲). «واکاوی ابعاد و مؤلفه‌های مدل شایستگی‌های مدیران در سیستم بانکی»، *نشریه علمی پژوهشی مدیریت فردا*، سال یازدهم، تابستان، ش ۳۱، ص ۱۳۸-۱۱۷.
۵. رعنایی، حبیباله؛ سلطانی، مریم؛ یزدانی، حمیدرضا (۱۳۹۱). «شناسایی و رتبه‌بندی ابعاد و مؤلفه‌های شایستگی مدیران: تحلیل محتوای مدل‌های شایستگی مدیران»، *فصلنامه مطالعات منابع انسانی*، ش ۳، ص ۴۱-۱۷.
۶. زارعی متین، حسن؛ رحمتی، محمدحسین؛ موسوی، سید محمدمهدى؛ ودادی، احمد (۱۳۹۳). «طراحی مدل شایستگی مدیران در سازمان‌های فرهنگی کشور»، *فصلنامه مدیریت سازمان‌های دولتی*، سال دوم، پاپیز، ش ۸، ص ۳۶-۲۰.
۷. عربی، سید حسین (۱۳۹۱). «شناسایی و ارزیابی شایستگی‌های مدیران واحد آموزش شرکت‌های دولتی شهر مشهد براساس مدل بازخورد ۳۶۰ درجه: مطالعه موردنی»، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی*، دانشگاه فردوسی مشهد.
۸. موسوی، زهره (۱۳۸۹). «تحلیل کارکردی شغل و تعیین استانداردهای کارکردی، محتوای آموزشی و طبقه‌بندی مشاغل هدف با رویکرد شایستگی در شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران»، *رساله دکتری روانشناسی*، دانشگاه اصفهان.
۹. موسی‌زاده، زهره؛ عدلی، مریم (۱۳۸۸). «معیارهای انتخاب و انتصاب مدیران با رویکرد شایسته‌گزینی در نهج البلاغه»، *اندیشه مدیریت راهبردی*، ش ۵، ص ۱۳۲-۱۰۳.
۱۰. وصالی، فاطمه (۱۳۹۳). «طراحی مدل بومی شایستگی مدیران و رؤسای ستاد شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی ایران»، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشکده مدیریت- گروه مدیریت دولتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی.
11. Boyatzis, R. E. (1982). "The competent manager: A model for effective performance". Wiley, New York, NY, pp: 144-152.
12. Boyatzis, R. E. (1996). "Consequences and rejuvenation of competency-based human resource and organization development". In: R. W. Woodman & W. A. Pasmore (Eds.). *Research in Organizational Change and Development*. Greenwich, CT: JAI Press, pp: 101-122.
13. Brownell, J. (2008). "Leading on land and sea: Competencies and context". *International Journal of Hospitality Management*, 27, pp: 137–150.
14. Connolly, P., McGing, G. (2006). "Graduate education and hospitality management in Ireland". *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 18(1), pp: 50–59.
15. Jackson, S. E., Schuler, R. S. (2003). "Managing human resources through strategic partnerships". 8th Edition. South-Western, Mason, OH, p: 177.

16. Jeou-Shyan Horng, H. H., Liu, C. H., Lin, L., Tsai, C. Y. (2011). “Competency analysis of top managers in the Taiwanese hotel industry”. International Journal of Hospitality Management, 30, pp: 1044–1054.
17. Kay, C., Moncarz, E. (2007). “Lodging management success: Personal antecedents’ achievement KSAs and situational influencers”. International Journal of Hospitality Management, 26(3), pp: 33–48.
18. Lower, E. (1994). “From job-based to competency-based organization”. Journal of Organizational Behavior, 15, pp: 3-15.
19. Siu, V. (1998). “Managing by competencies – a study on the managerial competencies of hotel middle managers in Hong Kong”. International Journal of Hospitality Management, 17(3), pp: 253–273.
20. Viitala, R. (2005). “Perceived development needs of managers compared to an integrated management competency model”. Journal of Workplace Learning, 17(7), pp: 436-451.